

Sarajevo, 07. april 2017. godine

**SAOPŠTENJE ZA MEDIJE
„BIH SE MORA BORITI PROTIV GOVORA MRŽNJE NA INTERNETU“**

Problem govora mržnje, lažnih informacija, kao i podstrekivanje na nasilni ekstremizam i radikalizam koji može voditi terorizmu ili zločinima iz mržnje, posebno je senzitivna tema u Bosni i Hercegovini, kao post-konfliktnoj zemlji s još nedovoljno izgrađenim stepenom povjerenja između etničkih zajednica. Društvene mreže, zbog lake dostupnosti i krinke anonimnosti, predstavljaju pogodno mjesto za ostvarenje skrivenih ciljeva pojedinaca ili grupa koje propagiraju netoleranciju, etničke tenzije, diskriminaciju, nepoštivanje ljudskih prava, a veoma često pozivaju i na nasilje kao oblik rješavanja kriza.

Podsjetimo da je prošlo skoro godinu dana od usvajanja kodeksa ponašanja Evropske Komisije, a u Bosni i Hercegovini nema inicijativa ili konkretnih iskoraka u vidu zakonske regulacije širenja govora mržnje na društvenim mrežama, kao i odgovornosti za uklanjanje takvih sadržaja. Centar za sigurnosne studije je u junu 2016. godine apelovao da nadležne institucije u BiH primjene tu inicijativu u praksi i uspostave sinergiju u okviru lokalnih pružatelja internet usluga na relaciji javni i privatni sektor i dodatno ojačaju proces koji će spriječiti zloupotrebu interneta.

U okviru navedenog kodeksa, zvaničnici Evropske unije i nadležnih kompanija, poput Facebook-a, Twitter-a, Microsoft-a i YouTube-a, su prošle godine postigli sporazum o brzom uklanjanju svih sadržaja koji upućuju na mržnju i nasilje. Na tom fonu, Vlada Savezne Republike Njemačke je 5. aprila 2017. godine odobrila plan uvođenja drakonskih novčanih kazni (do 50 miliona Eura) za društvene mreže koje u roku od 24 sata nakon žalbe ne uklone sadržaje koji šire mržnju.

Tehnološki napredak došao je do tačke u kojoj ima ogroman utjecaj na političke, ekonomske i društvene sisteme. Poseban značaj imaju društvene mreže koje u velikoj mjeri utječu na mišljenje, percepciju realnosti, a time i na ponašanje njenih korisnika. Svjetski ekonomski forum (World Economic Forum) je 2016. godine definisao termin „četvrta industrijska revolucija“ koji se odnosi na doba koje "odlikuje fuzija tehnologija koje briše granice između fizičke, digitalne i biološke sfere".

Istraživačica Centra za sigurnosne studije, Sanita Hadžović, ističe da je „*krivičnim zakonima BiH izazivanje nacionalne, rasne ili vjerske mržnje, razdora ili netrpeljivosti kažnjivo zatvorskom kaznom. Međutim, ovakva regulativa nije dovoljna i ne rješava problem govora mržnje na društvenim mrežama i online medijima*“.

Govor mržnje ne mora nužno dovesti do zločina, ali u svakom slučaju onemogućava normalizaciju etničkih odnosa, proces pomirenja i zaštitu ljudskih prava. Činjenicu da je takva inicijativa u BiH potrebna, potvrđuju izvršeni zločini iz mržnje, kao i izjave javnih ličnosti. Prema Izvještaju OSCE-a o zločinima iz mržnje, u 2015. godini prijavljeno je 24 zločina, dok je Udruženje Bh. Novinari ocijenilo kako je u prošlogodišnjoj predizbornoj kampaniji u medijima bilo prisutno više od 100 slučajeva neprimjerenog sadržaja i to najviše u online medijima (više od 60% slučajeva).

Pored neodgovornih izjava političara, brojni članci o mogućem obnavljanju sukoba također predstavljaju veliki problem, jer su inicijalni okidač za govor mržnje i negativne komentare, koji mogu imati brojne neželjene posljedice. Izjave o referendumu, negiranju genocida ili etničkoj isključivosti lako prenose široj javnosti negativan stav koji se manifestuje u rastu jezika mržnje u javnom diskursu.

Centar za sigurnosne studije ponovno poziva sve nadležne institucije da se više angažuju u provođenju nužnih mjera koje bi rezultirale smanjenjem govora mržnje na internetu u skladu s Kodeksom ponašanja Evropske Komisije. „Time bi Bosna i Hercegovina ujedno iskazala i svoju predanost ispunjavanju uslova i standarda na deklarisanom putu dobijanja kandidatskog statusa članice Evropske unije“ naglašava Sanjin Hamidičević, projekt koordinator.